

Izlaganje ministarke nauke Crne Gore, dr Sanje Damjanović u Skupštini Crne Gore, 29.07.2020

ZAKON O PODSTICAJNIM MJERAMA ZA RAZVOJ ISTRAŽIVANJA I INOVACIJA

Uvaženi poslanici,

Vlada Crne Gore podstiče razvoj inovativne privrede i do sada je uradila mnogo kako bi unaprijedila poslovni ambijent i stvorila pretpostavke za razvoj preduzetništva. Međutim, za realizaciju funkcionalnog inovacionog ekosistema nedostajali su ključni elementi, a jedan od njih je zasigurno podsticajni zakonodavni okvir za inovacije i tehnoloski razvoj.

Ovim zakonskim rješenjem Crna Gora otvara nove mogućnosti kroz široki spektar olakšica i podsticaja. Cilj ovog Zakona je kreiranje ambijenta koji će omogućiti olaksan početak poslovanja startapovima, ali i dalji razvoj inovativnih kompanija i naučnoistazivackih ustanova. Dodatno, ovaj zakon će stimulirati privatni sektor da više ulaže u sopstveno istraživanje i razvoj, kao i u inovativne projekte drugih, koje smatra perspektivnim na tržištu. Kao posljedicu primjene zakona očekujemo rast konkurenstosti naše privrede, ali i povećanje broja kompanija i zaposlenih u tehnoloskom sektoru.

Kroz predloženi zakon, koristeći praksu najuspješnijih zemalja, ali dominantno uvažavajući specifičnosti i potrebe domaće privrede, Crna Gora želi da postane atraktivna destinacija za tehnološko preduzetništvo i testiranje novih tehnologija.

Zbog svoje geografske lokacije, političke stabilnosti i izuzetno atraktivnog ambijenta za život i rad, Crne Gora će uz ovaj zakonodavni okvir biti veoma interesantna za strane investitore, kao i strane startapove i frilensere, takozvane digitalne nomade.

Razvojem inovativnih kompanija unaprijedice se i tradicionalne grane ekonomije po kojima je Crna Gora i do sada bila prepoznata. Na ovaj način Crna Gora se afirmiše kao država koja je spremna za ulaganja u inovacije, istraživanje i razvoj, što je preduslov za transformaciju društva od tradicionalnog ka savremenom koje je otvoreno za nove izazove sa kojima se suočavamo u 21 vijeku.

Ovim zakonom predviđen je širok spektar olakšica i podsticajnih mjera, i to:

- Olakšan početak poslovanja – startapovi oslobođeni značajnog dijela poreza do 5 godina od osnivanja
- Olakšano zapošljavanje u inovacionoj djelatnosti – značajno umanjenje poreza i doprinosa, do 50%
- Oslobođanje od značajnog dijela poreza i doprinosa za rad na inovativnim projektima
- Oslobođanje poreza na dobit od 100% za reinvestiranje u inovativne projekte
- Oslobođanje poreza na dobit od 100% za ulaganje u startapove i fondove za finansiranje inovativnih projekata

- Oslobođanje poreza na dobit od 100% za donacije naučnoistraživačkim institucijama i subjektima inovacione infrastrukture
- Umanjenje poreza na nepokretnosti i naknade za izgradnju infrastrukture za inovacionu djelatnost u iznosu od 50%

Značajnim dijelom, ovaj prijedlog zakona usmjeren je i na rješavanje važnog problema našeg društva, koji se tiče “odliva talenata” koji predstavlja strukturni i višedecenijski problem. Kreirajući takve uslove za domaće stručnjake, očekujemo da ćemo privući i strane stručnjake da žive i rade u Crnoj Gori. Taj rezultat se može postići samo kroz izgradnju afirmativnog, stimulativnog i kreativnog ambijenta, kada je riječ o inovacijama i preduzetničkoj inicijativi.

UTICAJ I EFEKTI ZAKONA

Usvajanjem ovog Zakona očekuje se stvaranje nove ekonomske vrijednosti koja se može izraziti kroz:

- Povećanje broja startapova sa izvoznim potencijalom kao i procenat njihove uspješnosti;
- Rast broja inovativnih kompanija i novih radnih mjesta u tehnoloskom sektoru
- Povećanje izvoza i izvozno orjentisanih proizvoda/usluga;
- Smanjenje troškova naučnoistraživačkim ustanovama za rad na naučnim i inovativnim projektima;
- Znatno veće ulaganje u inovativnu privredu kao i povećanje inostranih investicija
- Povećanje investicija u nove startapove i privlačenje stranih kompanija u CG;
- Smanjenje odliva talentovanih mladih ljudi i podsticanje dolaska talenata i startapova da žive i rade iz Crne Gore (digitalni nomadi);
- Jačanje nacionalnog inovacionog ekosistema kroz kreiranje novih subjekata inovacione infrastrukture.